

A large, stylized, black letter 'K' is centered on a light blue background. The letter is composed of a vertical bar on the left and a diagonal bar on the right that meets the vertical bar at its midpoint. The text 'Rudolf Sloboda Krv' is printed in white on the vertical bar of the 'K'.

Rudolf
Sloboda
Krv

Krv

R U D

S L O

OLF

BODA

sloart

Text © Rudolf Sloboda – krv

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,

Bratislava 2016

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-2498-3

Obsah

Prológ	7
Výrastok	15
Staroba	27
Študent	34
Armáda	39
Trójanania	45
Rodina a štát	51
Letný čas	61
Američanky	68
Konfident	79
Američanky znova	89
Bežný život	102
Vášne	108
Definitívny rozchod s mladosťou	125
Všetko kvitne	141
Námestník	147
Prostitútka	159
Veľký piatok, trinásteho	180
Boje pokračujú, Boh praje Trójanom	191
Mystik	202
Sny	212
Interview	216
Mandolína	227
Konečne impotencia	239
Pastviny a lúky	249
Valpurgina noc	259
Rakúsko	275
Hermína	283

Mačičky	294
Agresivita	302
Čas je milosrdný	318
Vnučka	334
Hody sa blížia	342
Živočích politický	362
Logika a záujmy, respektíve mravnosť a pravda	371
Zdravie	380
Marchegg	395
Letný slnovrat	402
Predstavy o Bohu	416
Po slnovrate	428
Ostrava 1959 - 1964	436
Národ sa rúti do pekla	450
Lístie padá ku koreňom	474
Hypotéza: blchy sú od ježa	483
Patológia životnej zdatnosti	491
Samota v nedeľu je lahodná	497
Pastieri	514
Gazda sa zbláznil a ušiel do sveta	527

Prológ

Počas búrok a vetrov nad mestečkom sa gazda rád pozerá z okna na susedné domy a čaká, až niekomu odletí strecha. Aj o svoju strechu sa bojí, pravdaže, ale keby tá odletela, mal by gazda inakšie pocity. Vie, že nikomu neodletí celá strecha. To sa počas jeho dlhého života ešte v Novej Vsi nestalo. Odletí škridla alebo kus plechu. Na tieto drobné kúsky neraz gazda pozerá aj za bezvetria, ba kedysi aj susedov upozorňoval na ich nebezpečnú labilitu.

Susedovi najbližšiemu, zvanému Jožko, odletí po každom vetre kus plechu z jeho zaplátanej strechy. Hrozí nebezpečenstvo, že taký kus môže padnúť na samotného gazdu alebo jeho ženu, či iného člena rodiny.

Nemôžeme si myslieť, že o takéto veci sa Boh stará. A preto je zbytočné počas búrky sa modliť – hoci gazda cíti, že aj keď perami nehýbe, celá jeho duša sa modlí, aby sa radšej búrka skončila. Potom kontroluje stav hospodárstva. V okolí domu je plno papierov. Gazda ich zbiera a odnáša na hnoj, prikryva trávou a necháva hniť. Igelity páli v smetnom kýbli, je z toho veľký smrad. Igelity pochádzajú z fóliovníkov našich pracovitých susedov, tiež gazdov.

Záhrady sú ako smetiská.

Minule gazda premýšľal o tom, čo by si pomysleli ľudia, keby ozaj zmizla Veľká Británia pod morom, ako to predpovedal jeden prorok ešte v stredoveku. Sleduje v novinách katastrofálne rýchlosti vetrov nad Britániou. Ľudia by asi dlho netrpeli, lebo ostrov by sa ponoril do Atlantiku za niekoľko minút. Námorníci na lodiach by zostali – a Angličania ich majú dosť, takže by to neznamenal

zánik anglického národa. Bolo by ich však menej ako Slovákov.

Po päťdesiatke sa gazda rozhodol, že bude na všetko hľadieť s optimizmom. Aj keď ho bolí zub – pokiaľ znesiteľne – snaží sa vydržať. Ide k dobrej zubárke a dá sa ošetriť. O bolesti sa však dobre hovorí až po nej. Keď gazda odchádza od zubára – už bez zuba, lebo zub bol zhnitý a musel von – najradšej by všetkých ľudí vybozkával. Ešte v noci sa chcel rozlúčiť so svetom samovraždou, ale stačilo zlikvidovať jeden prekliaty zub, a život sa ukázal lepší ako ničota.

Ani z tých myšlienok o samovražde si gazda nerobí ťažkú hlavu. Necháva plynúť snívanie o páde z výšky či o topení sa, či o poprave. Rád by bol popravený ako vojak zastrelením, ale len keby bol taký nevinný ako teraz. Nechce sa stať zločincom a ocitnúť sa na šibenici. Preto nie je proti trestu smrti, ako bol v mladosti. V mladosti svoje hriechy prežíval s veľkou intenzitou o bol si istý, že sa stane zločincom a popravia ho. Preto bojoval verejne proti trestu smrti, hoci márne. Dnes by rád upozornil zákonodarcov, že ak nikto iný na svete, tak on, gazda, je taký typ, ktorý by prijal čestnú popravu, napríklad za vzburu proti zlému štátu či za pomstu, ktorá by ho blažila.

Gazda má rád zbrane a vie si predstaviť, že by dokázal niekoho vo veľkej diaľke odstreliť – len aby vyskúšal nejakú zbraň. To je infantilná stránka jeho duše. Takú príležitosť nikdy nebude mať, ani po nej netúži. Len fantázia mu predostiera aj takýto jav, a ako sme spomenuli, gazda už nezadúša v sebe hnusné predstavy. Nechce byť na staré kolená ako nejaké bigotné babky, čo považujú úvahy o sexe alebo o krádežiach či masakrách za hriech. Také babky sú komické. Aj tak by nič z tých predstáv nemohli uskutočniť.

Ešte pred dvoma rokmi mal gazda frajerku. Bola to jedna krásna Číňanka. Meno Číňanka je, samozrejme, šifrou, ide o peknú Slovenku, ktorá sa podobala na Číňanku. Ale potom sa gazda naraz stal akoby impotentný a rozišli sa. Mimochodom, frajerka je nákladná vec, najmä na čas. Nemôžete s ňou príliš žartovať, lebo gazdove myšlienky, plynúce ako fialové mraky a stále sa meniace, nezávislé od všetkého, mohli Číňanku zvieŕť k predstave, že gazda hovorí o nej, že sú to stále narážky. Frajerky si predstavujú, ako aj iné ženy, že muž stále myslí iba na ne, a je to naopak. Frajerky sú na to, aby gazdovia nemuseli o ženách premýšľať.

Číňanky a iné frajerky si myslia, že svet je pre ne a pre gazdov. Hlavnou vecou je takzvané porozumenie a sex. Lenže svet je výhradným majetkom bytosti, ktorú nazývame Boh alebo Alah, či inak, a takisto sú jeho majetkom naše myšlienky a činy a výsledky našej práce. Každý to v hĺbke duše vie a uznáva – a preto sa ľudia tak boja smrti: sú lakomí a myslia si, že svoje dielo zanechajú na svete bez opatery. Lenže hlavný majiteľ zostáva. Je pekné, že slovo bohatstvo má v slovanských rečiach koreň, boh, bog. Tam má mieriť naša práca. S naším majetkom, ilúziou majetku, Boh naloží vždy podľa vlastného uváženia, a preto sú na svete aj vyložený chudáci, ktorí nemajú čo do úst vložiť. Jedlo im, pravda, neodoberá Boh, ale lakomí ľudia, ciciaci, zbohatlíci a iní vydriduchovia, ktorí budú zrejme po smrti potrestaní. Ale to nie je gazdova vec. Gazda vie, že o trestoch nemôže rozhodovať jeden človek. Ľudia by totiž nerobili nič iné, len stále jeden druhého trestali. Z ich skrivených papúl by ste počuli len rozsudky, nijaké žarty.

To neznamená, že ľudia sú zlí. Sú majetkom Boha, jeho stvoreniami, hoci slovo stvorenie nemožno brať tak primitívne, ako ho bral Darwin.

Je to také primitívne, ako keby sme kritizovali evanjeliá za to, že uvádzajú rozhovor Krista a Piláta, hoci ťažko predpokladať, že by Kristus vedel po latinsky či Pilát po aramejsky. Museli by mať tlmočníka, a ten sa v evanjeliách neuvádza. Aj tak si mnohí čitatelia radi prečítajú Pilátovu štiplavú poznámku: „Čo je to pravda?“ (Museli sme vložiť slovo „to“, lebo takto sa Pilátova otázka vníma.) Samozrejme, že Kristova odpoveď nemohla Piláta uspokojiť. I on by si mohol o sebe povedať, že je Pravdou.

Pozri Evanjelium podľa Jána 18, 37-38.

„Spýtal so ho teda Pilát: – Tak predsa si kráľ? – Ježiš potvrdil: – Áno, som kráľ! A nato som sa narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je priateľom pravdy, počúva môj hlas! Pilát mu povedal: – Čo je pravda?“

Pilátova otázka nie je zlomyseľná. Bol zvedavý, o akej pravde Ježiš hovorí. Bol zvedavý, nazdával sa, že sa dozvie zase niečo o Židoch a ich zvykoch, čo by mohol použiť pri svojej vláde nad nimi, ako to robil každý správny Riman. Bol by iste prijal Kristovu pravdu, keby pochopil, že na svete nie je iba logika, akou sa operuje v rímskom senáte, ale aj logika nad logikou.

Ježiš nehovorí, že človek je schopný túto pravdu pochopiť, naopak, kto je priateľom tej pravdy, iba počúva Ježiša. Ale ako sa stať priateľom niečoho, čo neexistuje?

Môžeme byť priateľmi tohto sveta. A preto sa gazda nehanbí za svoje snívanie o ničote, lebo tuší, že nad týmto viditeľným svetom by mohol byť aj iný. Tak to vyplýva zo slov Krista. V bežnom živote nám tento nihilizmus pomáha prekonať rôzne denné trampoty a upnúť sa na niečo, čo je viac ako stvorený svet. Nemôžeme sa však celkom oddať mystike nihilizmu. Jednak je to nezáživné a nudné,

jednak by prílišné uvažovanie vlastne potieralo stvorený svet. Preto hlavnou kategóriou kresťana nie je starosť, ale bezstarostnosť. Starosť je kategóriou lakomcov.

Gazda bol vychovaný po katolícky, hlavne prísnou a veľmi mladou matkou. Mala ho ako sedemnásťročná. Sama ešte dieťa dokázala sa na syna nahnevať ako na partnera a neraz ho stĺkla. Potom chcela, aby ju mal rád. Musel ju mať rád. Bol jej pýchou, lebo bol inteligentným dieťaťom, s ktorým neboli problémy, lebo všetko hneď pochopil.

Keď mal gazda sedemnásť rokov, začal potajomky fajčiť a stal sa ateistom. O ničom inom však aj naďalej nerozmýšľal, len o hriechu a Bohu, triasol sa od strachu, aby niečo nevyviedol, od rána do večera sa čohosi bál a očakával nejakú pohromu. Boha síce nepovažoval za existujúceho, ale bál sa ho o to väčšmi. V podstate asi ani nebol ateista - iba prestal vidieť svet detskými očami. I keď katolíci nie sú nepraktickí - veď kostol a peniaze, to šlo vždy spolu -, cez omšu chodil pomedzi veriacich kostolník s mešcom, ktorý mal naspodu zvonček, a tam mu hádzali veriaci mince i papierové peniaze. I gazda mal ako chlapček vždy pripravených pár halierov - bolo to za Slovenskej republiky - a kostolník mu povedal gratias. Tak ho aj nazývali Gratias. Gratias prerušil vyberanie peňazí len pri pozdvihovaní. Opierajúc sa o dlhú násadu na zvončeku, kľačal služobne iba na jednom kolene a klaňal sa premenenému chlebu a vínu. Kľačať na jednom kolene považoval gazda za hriech, tak kľačali údajne pred Kristom Židia, keď si z neho pri mučení robili posmech, teda bežný život nebol nejakým úderom pre gazdu. V gymnáziu bral ateistickú výchovu ako istý druh humoru. Fundovaní marxisti na Slovensku v tých rokoch - päťdesiatych - ešte neboli, určite nie na gymnáziách,

takže všetka tá výučba pripadala gazdovi málo účinná. On mal proti cirkvi lepšie argumenty. Na staré kolená sa s nimi zmieril a dnes sa čuduje, ako ho mohlo udivovať, že katolíci nechali upáliť Jána Husa.

Dnes gazda vie, že v každej organizácii je vždy aj plno sviň a parazitov, a nijaké ľudské hnutie nie je dokonalé. Okrem toho Ján Hus bol príliš prudérny, a ako vieme, niet silnejšieho násilia, ako je násilie askézy a morálnej bezúhonnosti. Husovi nebolo možné nič vyčítať, človek sa musel k nemu pridať. Okrem iného aj preto, lebo mal pravdu. Neslobodno však zabúdať, že bol predsa len katolíkom, a nie husitom, tak ako Kristus bol Žid a žid, a nie kresťan.

Všetky hnutia však veľmi málo prispievajú k ozajstnej pohode duše. Každé má nejaké čudné reguly, ktoré určitému individuu vôbec nevyhovujú a celý život potom trpí pod bremenom tradícií. Darmo nám bude niekto sugerovať, že človek je tvor spoločenský, nakoniec sme predsa len egoisti a musíme mať najradšej sami seba. Na egoizmus sa nadáva zo všetkých strán o vo všetkých učeniach. Stále máme robiť komusi inému dobre. On sa teda má mať dobre, ale ja musím preňho trpieť. Iná vec je, že ak máme dosť času, radi trpiacemu pomôžeme – je to príjemné. Lenže keď sa sami topíme v starostiach, pripadá nám odporné, aby sme sa starali ešte aj o niekoho iného.

Preto je najlepším stavom úplná chudoba. Nikto od vás nemôže nič požadovať a celkom spokojne si môžete zjesť svoj obed a nemyslieť pri tom na to, že niekde niekto trpí hladom a mali by sme sa s ním rozdeliť. Aj dom treba urobiť čo najmenší, aby ste neboli nútení prijímať niekoho na nocľah. V chladničke netreba mať nijaké zásoby a nanajvýš trpké je vlastniť viacero šiat. To človeka priam

nutká, aby jedny niekomu daroval. Na chudobu netreba nijakej námahy, a keď si na ňu zvyknete, ste takmer blažený. Do toho patrí aj návyk na neporiadok a špinu. Oveľa príjemnejšie sa človeku spí, keď nemusí svoj dom zamykať. Keď vie, že mu nikto nič nemôže ukradnúť, spokojne môže spať aj pri otvorenom okne.

Pravda, ak je niekto chudobný z neschopnosti, nazývame to tragédiou. Taký človek zháňa všetko možné, aby nebol chudobný, ale jeho mozog, slabý a nevykonný, ho prinúti nanajvýš k napodobňovaniu. Kúpi si to isté, čo má sused, a potom sa nevie vynačudovať, keď začína so susedom súťažiť a závidieť mu. Dnes je napríklad v móde vlastniť nejakú chatu, kde sa zmestí aspoň jedna posteľ. Taká chata býva na očiach, a keby ste mali možnosť, ako má gazda, pozorovať takú kolóniu chát zhora, z kopca, ďalekohľadom, videli by ste, ako sa všetci tí chatári tvária šťastne. Gazda im to nezávidí.

Takisto nezávidí nejakému štátu balistické strely a rakety na Mesiac či k Marsu, ani veľké armády či územia. S tým sú ešte väčšie starosti a pritom úžitku málo, prípadne taký úžitok, aký je z obyčajnej chaty - môžeme sa tváriť šťastne.

Z toho vyplýva, že väčšina ľudí je hlúpa. Nielenže tieto majetky - či už chaty, alebo vodíkové bomby - považuje za blahobyť, ale aj za nejaký výtobytok ducha. A pritom nevieme, čo bude s nami o pol hodiny. Ľudia čítajú noviny a sledujú pohyby politikov po mestách zemegule a majú pocit, že tí ľudia ozaj niečo vykonávajú aj v prospech čitateľa spomenutých novín. Taký politik si možno tiež myslí, že je dôležitý, lenže - ako sme spomenuli - pokojne si svoj skromný či aký obed nezje. Vymysleli preňho rolu, zodpovednosť. Ale o tisíc rokov bude zase najväčším šťastím iba samota a príjemná siesta. Politici stále urovnávajú

chyby, ktoré urobili predchádzajúci politici, a to nemá s obyčajným človekom nič spoločné. Najprv sa nagebrí plno bômb, a potom sa päťdesiat rokov tie bomby odstraňujú. Kvalita siesty sa v podstate nijako týmito procesmi zbrojenia a odzbrojenia nemení.

Väčšina ľudí je presvedčená, že takto, ako som hovoril, je to jedine možné. A iste sa gazdu mnohí pýtali a budú pýtať, ako by teda svet mal vyzeráť, ako by ho riadil on. Už táto otázka je prejavom najvyššej hlúposti, lebo chce od nás, aby sme vymysleli svet, a potom podľa toho konali. Človek ide údajne podľa plánu, je cieľavedomý. Myslí sa tým ľudstvo, alebo iba jeden človek? Isteže, ľudstvo. Lenže bezo mňa, bez gazdu. Odmietam plánovať a zaoberať sa nejakými cieľmi. Dokonca ani taký cieľ si nedávam, že budem naprávať chyby minulosti. Oveľa jednoduchšie si je na chyby istého stavu - teraz a tu - zvyknúť a ďalej nič nepodnikať, teda ani nezlepšovať, ani nezhoršovať.

Pravda, to neznamená, že máme celý deň ležať. Dokonca nič nemožno namietáť ani proti vynálezom, nech už sú ako streštené. Keď má niekto chuť kresliť alebo hrať na nejakom hudobnom nástroji, nech si kreslí a hrá. Ale nerobme to nasilu.

Gazda, samozrejme, nemôže vôbec navrhovať niekomu, čo má robiť, ako sa má správať, pretože by bol taký istý ako politici. Gazda iba odôvodňuje svoje pocity - je v nich plno bláznovstva; keby boli aspoň humorné. Neplánovať a nič nerobiť - to nie je náš program, program gazdu, lebo hlupákov o jeho správnosti nepresvedčíš. Je to síce program nášho gazdu, ale iba chvíľu, inokedy má iný - a preto ho nikomu nemôže vnucovať.

Výrastok

I gazda nebol vždy gazdom, i on mal kedysi sedemnást rokov a otec mu hovoril výrastok. Otec už mal plešinu a na výrastkovi najviac obdivoval husté vlasy, rastúce krížom krážom, teda rôznymi smermi. Výrastok najlepšie vyzeral, keď sa dal ostrihať dohola, vtedy tá hustota otca až tak nedráždila. Ale matka strihanie dohola neznášala. Ani vojaci neboli strihaní dohola a v dedine, kde od roku 1945 boli stále nejaké posádky, najprv ruská, potom naša, nosili vojaci normálny účes. Predtým tu boli nemeckí vojaci, mali tu malú jednotku, ktorá zrejme strážila colnicu a hranice, začínajúce sa hneď za dedinou. Devín už bol Nemecko, hoci Novoveštania mali za hranicou vinohrady, a tak asi aj povolenie vstupu do Ríše. Budúci gazda, ba ešte iba budúci výrastok, bol niekoľko ráz za hranicou, v tých vinohradoch.

Nemeckí vojaci mali v službe prilby, vyleštené čižmy a ich uniformy boli akoby šité na mieru. Chlapcovi sa najviac páčila vojakova puška. Bola taká vysoká ako sám chlapec – raz pri nej stál, keď si ju vojak položil k nohe. Výrastok – budúci – si pamätá, že raz sa jednému nemeckému vojakovi vysypali z debničky náboje. Ostatná jednotka kráčala ďalej a ten vojak zbieral náboje späť do debničky. Bolo to priamo pred lomom, kde chlapec žil.

Iného Nemca si pamätá z mosta. Ten strážil železničný most, pod ním sa chodievalo na pole. Chlapec sedel na vozíku a spieval si, matka ho ťahala a nemecký vojak sa naklonil ponad zábradlie a chlapcovi zatlieskal.

Výrastok sa dal ostrihať dohola v desiatej triede, práve v čase, keď mu jeho spolužiačka raz položila otázku: „Tvoji rodičia sú sedliaci?“ „Nie,“ povedal výrastok.

„Inak,“ pokračoval, „sú rozvedení. Otec bol kedysi úradník, matka domáca. Teraz sa rozviedli.“ Výrastok o tom rád hovorieval, pociťoval akúsi blaženosť, keď to mohol komusi vyrozprávať. Vravieval to akoby s chladnou myslou – ale to len tak vyzeralo, lebo o ničom inom toľko nepremýšľal. Hoci spolužiačku pôvodne nezaujímal až také detaily, počúvala. Výrastok hovorí: „Matka si našla iného muža a teraz sa zaňho vydala, a ten je na družstve agronóm. Mama je doma. Lenže otec je presvedčený, že sa matka vráti. Naopak, on nikdy nemal rád sedliakov. Veľmi im praje ich družstevnícky osud, lebo vraj boli kedysi spupní. To si ja nemyslím.“

Spolužiačka sa pýtala, či už má za sebou nejakú väčšiu lásku. V tých časoch sa sexualita mierne obalovala, neboli až také direktívne pojmy ako milovať sa, ľúbiť sa, prespať sa, pretiahnuť niekoho atď. Keďže výrastok nepovažoval spolužiačku za nejakú nádejne svoju, mal iný vkus, bral otázku úplne akademicky a priznal sa, že je panic. Dievčina síce nebola pekná, ale mala dobrú postavu, bola zdravá ako ryba, a ako vysvitne neskôr, výrastok sa jej páčil. Pýtala sa: „A ako to vydržíš?“ Výrastok všelijako mrmlal. Nepriznal sa, toto mestské dievča, možno už skúsené, zašlo predsa len príďaleko. Počas toho mrmlania sa oňho oprela a buchla ho veselo po holom čele. Takže zacítil aj jej vôňu. A aby nespadol, musel sa jej chytiť a s hrôzou zistil, že tie nenápadné veci, ktoré si na nej takmer neuvedomoval, sú akoby matricou, ktorá presne zapadne do jeho náručia. A bola aj horúca. Trvalo to iba dve-tri sekundy.

Čudné – len čo si sadli do svojich lavíc, výrastok na všetko zabudol, a zabudol aj preto, lebo spolužiačka si ho už viac nevšímala, teda v ten deň. Figliarka, zrejme čakala na protiútok. Lenže výrastok bol sprostý. O niekoľko dní sa jej prihovril, ale ona zase nič nedala najavo. Pravda, mal výčitky, že nie je do nej zamilovaný ako treba, a keďže nie je zamilovaný, nemá právo požadovať od nej nejakú špeciálnu pozornosť. Rozhodol sa, že sa do nej môže zamilovať.

Gazda dnes už s určitosťou vie, že vtedy nezvolil správne tempo a dynamiku. Pristihol ju, ako sa naňho pozerá, keď odpovedá. Výrastok rád odpovedal, lebo vždy bol pripravený a aj učitelia mali z jeho odpovedí pôžitok. Niekedy svojimi nápadmi skúšajúcich šokoval.

Najradšej ho mala učiteľka ruštiny. Hoci mu málokedy dala jednotku – len dvojku –, vždy ho chválila, lebo výrastok bol sčítaný a ako Chorvátovi mu robil ruský nepravidelný prízvuk menej starostí ako ostatným – Slovákom a Maďarom. Keď mal pochybnosti, povedal si ruské slovo po chorvátsky, a hneď vedel, že prízvuk sa v inom páde mení. Slovákom sa to nezdalo také prirodzené. No práve preto sa gramatiku neučil dôkladne, a nemohol dostať jednotku.

Ruštinárka mu dala adresu jednej ruskej študentky z Vologdy. Pre výrastka to bola pocta. Vzala si ho bokom a všetko mu vysvetlila, a prízvukovala mu, aby nespýšnel – hoci si ho vybrala na dopisovanie po zrelej úvahe. Tak presne to povedala.

Výrastok napísal slečne do Vologdy list a poslal jej aj svoju fotografiu, kde mal vlasy. Odpísala mu, ale fotografiu mu neposlala. Aj tak sa do nej zamiloval, najviac ho vzrušovalo jej písmo. Spočiatku úplne nečitateľné.

Niektoré písmená začal písať ako ona. Súril ju, aby mu aj ona poslala fotografiu. Na túto výzvu nedostal dodnes odpoveď. Aj ho to urazilo, ale potom ho ruštinárka utešila a úprimne mu prezradila, že ruskí študenti tieto dopisovania berú úplne formálne, nevážne a nie sú vytrvalí. Ktovie.

Tak prešli asi dva mesiace. Na spolužiačku Slovenku takmer zabudol. Ale ona nie. Ani si neuvedomil, že keď bol zamilovaný do tej Vologďanky, stratil tému a rozprával sa so spolužiačkou oveľa adekvátnejšie. V čom bola tá adekvátnosť... raz mu povedala: „Keby si chcel, môžeme ísť spolu do kina. Ja ti zaplatím.“ „Dobre,“ povedal výrastok a išli do kina. Buďte si istí, že v tých časoch nemohol ísť v našich kinách film, kde by ste zabudli na seba či na človeka, obzvlášť na dievča, ktoré sedí vedľa vás. Lenže výrastok zamilovaný do Vologďanky po celý čas iba vyrušoval, komentoval zlý film a slovenskej spolužiačky sa vôbec nedotkol, hoci ju musel aj chrbát bolieť, lebo bola po celý čas naklonená k jeho uchu. Dnes to gazda považuje dokonca za hrubosť. Ale vernosť jednej žene bola odjakživa jeho silnou stránkou či hlúposťou, akou trpel aj jeho otec (ten miloval svoju rozvedenú ženu až do smrti).

Spolužiačka mala peniaze ešte aj na cukráreň. Sedeli tam s aktovkami, nabitými na prasknutie, a Slovenka povedala:

„Ty si frigidný.“

Výrastok zalistoval vo svojej pamäti – učil sa aj latinčinu, nepovinnú, ale solídnu –, no nemohol význam slova priradiť k svojej povahe. Nebol však márnomyseľný a priznal sa, že nevie, čo to slovo znamená. Ešte väčšmi Slovenku urazil. Veď či nevidel film Vila Borghese? Tam to slovo bolo. To je človek, ktorý je chladný a nesexuálny.

„To nie som,“ povedal výrastok. Ani mu nenapadlo, že by sa v kine mohla prejavíť jeho frigidita. Odkiaľ to teda Slovenka vie? Začal jej rozprávať o svojej Ruske – úprimne, nie preto, aby poprel svoju frigiditu, ale aby Slovenku potešil a ohromil. Slovenka z maloburžoáznej rodiny – ako sa vtedy hovorilo – povedala: „Asi tá Ruskyňa nemá svoju fotku, ty trulo. Alebo je hrbatá.“

Výrastok vychovaný internacionalisticky, hoci nie komunisticky, to považoval za hrubosť a Slovenka sa mu celkom zhnusila.

Celou cestou vo vlaku z Bratislavy do Novej Vsi rozmýšľal o tej chudere Ruske, či naozaj nie je hrbatá – ale veď to na fotografii nevidno – a či sú naozaj tí Rusi takí zanedbaní, že nemajú v meste fotografistov. Videl pred sebou – lebo za mlada si mohol predstaviť čokoľvek a hneď to uzrel – fotografiu sestier Cvetajevových možno z roku 1905. Sú rovnako oblečené v akýchsi pokrčených šatách, za nimi stohy kníh, a aj tie knihy sú čudné, ako keby to boli zošity bez obalov. Potom si predstavil fotografiu holohlavého Majakovského – lenže čo Vologda? Na mape je. Veľké mesto, dokonca aj na mape Ázie. Žeby tam nebol fotografista? Okrem toho, je to blízko Leningradu, mohla by predsa ísť k fotografistovi tam.

Takto výrastok relaxoval vo vlaku, a keď došiel domov, sadol si do kúta a začal sa učiť. Najprv algebru, potom zemepis, slovenčinu, potom biológiu, anglické slovíčka a ruštinu – tú mali každý deň, bolo to také gymnázium. O deviatej hodine otec konečne dovaril večeru, najedli sa a počúvali Londýn. Otec ho počúval od roku 1943. Vo vedľajšej izbe už spali obe sestry, mladšie ako výrastok, učnice.

Výrastok išiel na záchod na zadnom dvorku, kde potajomky vyfajčil globusku, a potom zaliezol do svojho